

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy óra	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Becskerek. 1920.

XLIX. évfolyam, 103. szám.

Szombat, május 8.

Ha a német kancellár

együtt ül Spaaban az entente képviselőivel, akkor ez már azt jelenti, hogy valamennyi legyőzött ország együtt ül a legfelső kommisszió tagjaival. Németország akarva, akaratlan egyet jelent minden legyőzött országgal, ahogy a háboruban is Németországgal volt a központi hatalmak sorában mindig a döntő szó. És az, hogy most a spaai konferencián mint egyenrangú féllel fognak tárgyalni angolok, olaszok, franciák a németekkel, talán a legnagyobb vívmánya a már egy évnél hosszabb ideje huzódó béketárgyalásoknak.

Igaz, hogy a francia sajtó nagy diadalal hirdeti, hogy a szövetségesek között helyreállt az egyetértés, igaz, hogy a szövetségesek nyilatkozatainak egyes részei igen éles hangúak, mégis az az általános benyomás, hogy Millerand higgadtabb felfogásra jutott San-Remo nyugalmas légkörében. Az a határozat, hogy Németországgal tárgyalni fognak, azt jelenti, hogy a szövetségesek eltértek a könyörtelen győző álláspontjától, aki csak rendelkezni és parancsolni akar és oly utra tértek, amelyen helyreállt a kölcsönös bizalom és megindulhat a közös munka.

Mert ne mondja senki, hogy akárcsak a legközelebbi jövő lassan-lassan rendeződő fejlődésében is ne lennének egymásra utalva a nemzetek, népek, országok. Nem tud meglenni se Anglia, se Franciaország, se Itália Németország segítő keze nélkül csakugy, mint ahogy Németország, ha magára marad és nem kap segítséget az entente szövetségesektől, nem fogja tudni megtenni a belső konszolidáció és reorganizálás terén azt az utat, amely szükséges ahhoz, hogy megfelelhessen a feltételeknek, amiket a békeszerződésben eléjeraktak.

Ezért látjuk olyan nagy jelentőségűnek a spaai tárgyalásokat, mint az első komoly jelét a megértés, a kibékülés politikájának, amelyben az öldöklés és harci zaj helyébe lépő megsemmisítés békéjét végre felváltja az egymásra utaltság parancsoló felismerése, mint egyedüli lehetősége a tartós, az állandó, az igazi békének.

***

A londoni szerződés szövege.

Mit ígértek Olaszországnak?

Az angol sajtó most közli az 1915. évi londoni szerződést, amely tizenhat cikkből és két függelékből áll. A szerződés megalapítja Olaszország szárazföldi és tengeri haderejét, továbbá katonai egyezményeket tartalmaz egyrészt az entente-hatalmak, másrészt pedig Olaszország között.

Olaszország kötelezi magát, hogy a szerződés aláírásától számított egy hónapon belül hadiállapotba lép a szövetségesek valamennyi ellenségével. A 4-14. cikkelyek esupa kedvezményt ígérnek Olaszországnak, így megkapja Trentinót, továbbá természetes határaival együtt az Alpokon aluli Tirolt, Triesztet, Görz és Gradiska grófságot, egész Isztriát Voloscáig, az isztriai városokat, a szomszédos kis szigeteket, Dalmáciát közigazgatási határaival együtt, beleértve Sebenicót is. Megkapja továbbá a dalmát partoktól északra és nyugatra fekvő összes szigeteket. Elismerik Olaszország szuverénitását Valona, Sasanio sziget és a határos terület fölött oly

kiterjedésben, amely a két pont védelmére elegendő. Elismerik továbbá Olaszország szuverénitását a Dodekanezosz fölött.

Olaszország érdekelve van a közép-tengeri hatalmak egyensúlyának fentartásában és joga van az ázsiai Törökország felosztása esetén bizonyos török területekre a Földközi-tengeren. A szultánnak a lausannei szerződésből eredő Lybia feletti jogait Olaszországra ruházzák át.

A várható hadikárpótlásból megfelelő összeget kap. Ha Franciaország és Anglia Németország rovására gyarmati területgyarapodáshoz jutnak, akkor az erytherai és lybiai olasz gyarmatok, továbbá a szomszédos francia és angol gyarmatok tekintetében a határkérdések Olaszországra nézve kedvezően oldatnak meg. Anglia legalább ötven millió fontnyi olasz kölcsönt ígér az angol piacról méltányos feltételek mellett. Az utolsó cikkely kimondja a szerződés titoktartását.

***

LENGYEL OFFENZIVA A BOLSEVIKIEK ELLEN.

Varsó. (J. S. I.) A lengyel offenziva győzelmesen halad előre. A lengyelek elfoglalták Smirzinkát, egy igen fontos vasúti gócpontot. Kozjatina körül ugyancsak több helységet elfoglaltak. A hadizsákmány 100 mozdony, 3000 vasúti kocsi, több páncélvonat és egy repülőgép-park. Több ukrán csapat, akik a bolsevikiek mellett küzdöttek, számszerint 12 ezren megadták magukat.

Moszkva. A szovjetkormány egy kiáltványban beismeri, hogy a lengyelek Tetljura csapataival szövetkezve, elfoglalták Sitomirt és fenyegetik Kievet. A vörös hadsereg több ukrán egysége Petljura-hoz pártolt át.

Lyon. Ukrajnában, a Dnjepernél a bolsevikiek nagy vereséget szenvedtek. Tizenötezer foglyot, hatvan ágyut és nyolcvan gépfegyvert vesztek.

NITTI BÉCSBE JÖN.

Lyon. Nitti olasz külügyminiszter rövidesen Bécsbe utazik, hogy viszonzza Renner osztrák államkancellár legutóbbi római látogatását. A bécsi találkozás alkalmával folytatni fogják azokat a tárgyalásokat, amelyeket Rómában kezdtek a két állam szorosabb gazdasági kapcsolata tárgyában.

LENIN ÉS TROCKIJ A SZOVJETRENDSZER ELLEN.

Versailles. Az „Echo de Paris” stockholmi jelentése szerint Oroszországból olyan hírek érkeznek, hogy Trockij és Lenin a szovjetrendszert teljesen el akarják fojtani, mert ez a rendszer az ipar fejlődésére káros. Trockij állítólag ilyértelmű beszédet mondott, amelyet igen nagy tetszéssel fogadtak. Az Echo de Paris megjegyzi, hogy ezek az Oroszországból kiszivárgó hírek, úgy látszik, propaganda célokat szolgálnak, amelyekkel meg akarják nyerni a külföldi országok szimpátiáját azal egyidejűleg, hogy Kraszín Kopenhágában igyekszik engedélyt szerezni a Londonba utazásra.

Ha Oroszországban valóban megszüntetik a proletariátus képviselőit, akkor egész Oroszország néhány kommunista kényur kezébe kerül. A bolsevizmus mint a halálra sebzett vadállat vergődik. A gazdasági válságot zsákmányoló háborúkkal akarják elkerülni. Zinovjev nyíltan sürgeti a háborút Finnország ellen azzal a céllal, hogy Helsingforsot és Viborgot elfoglalják és így Finnország nyersanyagának és ipari felszerelésének birtokába jussanak. (Nemrég teljesen hiteles hírek jelentették, hogy Zinovjevet agyonütötték.)

Tusar miniszterelnök nyilatkozata a csehországi választásokról.

Prága. Tusar, cseh miniszterelnök, aki tudvalóval lemondott, de a parlament összeültéig, illetőleg az új kormány megalkotásáig ideiglenesen tovább vezeti az ország ügyeit, a csehországi választások eredményéről és az új helyzetről a következőket mondotta:

— A szociáldemokrata-párt szempontjából, mint annak tagja, azt kell mondanom, hogy nagy reményekkel mentünk a választási küzdelembe, hiszen a legjobb választási kortes — az idő — nekünk kedvezett. Az eredmény azonban messze felülmuta minden várakozásunkat. A nagy siker nem fog fejünkbe szállni, mert mi realpolitikuskok vagyunk és jól tudjuk, hogy mennél jobban megnövekedik egy párt, annál nagyobbak a kötelességei és éppen olyan mértékben növekszik felelőssége is.

— Állampolitikai szempontból a választás eredménye kétszeresen kielégít bennünket, mert hiszen abban nemesak az mutatkozott meg, hogy a lakosság tul-

nyomó többsége a modern élet feladataira politikailag érettnek bizonyult, hanem az is, hogy feltétlen köztársasági és demokratikus érzésű. A népnek ez a megnyilatkozása, amely tisztán tükrözi vissza a népakaratot, természetesen a legjobb ujjmutatás a jövő kormány és a jövő birodalmi politika számára, amely megfontoltan és elhamarkodás nélkül, de egyben minden gyűlölettől, sőt szenvedélytől is mentesen fog hozzájárulni a társadalmi és pénzügypolitikai nagy problémák megvalósításához. Ezeknek a kérdéseknek sürgős megoldását parancsolólag követeli a mai kor, a nép érdeke és egész állami létünk.

— E pillanatban — így fejezte be szavait Tusar miniszterelnök — nem lehet még tiszta ítéletünk arról, hogy belpolitikánk terén az új választások mennyiben jelentenek kanyarodást balfelé vagy jobbra, de a mi jövő külpolitikánkat illeti, annak iránya az új választások után is feltétlenül változatlan marad.

***

AUSZTRIA PROBLÉMÁJÁT BÉCS MIATT NEM TUDJÁK MEGOLDANI.

Egy intervjúban, melyet a „Bécsi Magyar Ujság“ szerkesztője folytatott dr. Benesch-el, a cseh-szlovák külügyminiszterrel, dr. Benesch a többek közt ezt mondotta:

Ausztria problémája egyszerűsíthető erre a fogalomra: Bécs. Ausztria, saját magát eltarthatná csak a kétmillió lakosságú, improduktív Bécset nem bírja ellátni. Talán tíz év múlva már csak egy millió lakosa lesz Bécsnek és szerenése, ha ez az elnéptelenedés belső zavarok nélkül fog végbemenni. Bécsnek egy gazdaságilag előkészített depopulációja elősegíthetné Ausztria problémájának megoldását.

AZ OROSZ PARASZTOK A CÁRT AKARJÁK VISSZA.

Ezzel a címmel rendkívül érdekes közlemény jelent meg a „Daily Telegraph“ április 26-iki számában. A közlemény írója beszámol arról, hogy Dél-országra egy mozgalom indult meg, amelynek jel-szava: Minden föld a népé, minden nép a cáré. Vezetője egy Maknó nevű földműves, aki valaha néptanító volt, bár a bolsevisták azt a hazugságot terjesztik róla, hogy a fegyházból szabadult ki. Maknónak óriási hatása van az ukrán népre és ebben a pillanatban a helyzet az, hogy valószínűnek látszik az ukrán népnek az a nagy hivatása, hogy megdöntse Leninéket.

Dél-országra teljességgel nincsen a bolsevikiek kezében és csak Podolia, Kiev, Kerson és Poltava tartományoknak nagyobb városaiban urak a vörösek, de a városokon kívül semmi hatalmuk sincs és nem is mernek a paraszttal kikezdeni. Dél-országra a vezérek szerint négy ellenforradalmi táborra oszlik. Kievtől nyugatra Petljura az ur, Kievtől keletre egy Tiuttinik nevű paraszt bir legnagyobb befolyással a népre, Podolina, Kiev és Kerson egyesülésének vidékén pedig Pavlenko, egy hivatásos katona vezet jelentősebb ellenforradalmi tömeget.

Pavlenko a régi cári uralom tábornoka volt. Makno, Kerson kormányzóság délkeleti részén táborozik és ma neki van a legnagyobb befolyása a legtöbb követője. Az, hogy legutóbb a lengyel sereg egyesült az ukrán csapatokkal, igen nagy eredményekre vezethet.

Annyi bizonyos, hogy az orosz dráma legközelebbi felvonása Ukrania körül játszódik le. Ha személyes hűség nem vezet a négy ukrán ellenforradalmi vezért és alárendelik magukat a nagy célnak, bizonyosra vehető, hogy Ukrania rövidesen lerázza a bolsevik igát és ez magával rántja az egész rendszer bukását és Moszkva, Pétervár felszabadulását.

A paraszt azt akarja, hogy alkotmányos cári rendszer kerüljön uralomra. A négy ukrán csoport körülbelül 150.000 embert tud fegyverbe állítani, bár nem rendelkezik állandó sereg felett. Az ukrán harcok, ha kell, felkelő csapatokat alkotnak és miután visszaüzték a vörösöket, hazatérnek és elrejtik fegyverüket. Vannak ágyuk és gépfegyverek, csak éppen muni-ciójuk van gyéribben. A legutóbbi győzelem egységes sereggé forraszthatja őket és akkor megadhatják a döntő lökést Oroszország felszabadítására.

ÁLTALÁNOS VÁLASZTÁSOK NÉMETORSZÁGBAN.

A Kapp-féle forradalmi puccs Németországban tudvalevően azzal a jelszóval indult, hogy a birodalmi gyűlés élettartama nem hosszabbítható meg és el kell rendelni az új választásokat. Erre vonatkozóan a Kapp-féle ellenforradalom leverésénél az ellenpártok paktumot is kötöttek és e meg-egyezés perfektuálására adja hírül a következő távirat:

Berlin. A birodalmi elnök április 30-án kelt rendelettel a birodalmi gyűlésbe való általános választásokat június hatodikára tűzte ki. Együttal a birodalmi választó-törvény felhatalmazása alapján elrendelte, hogy Kelet-Poroszországban, Felső-Sziléziában és Schleswig-Holsteinban elhalasztják a választásokat.

A PARLAMENTI HELYZET.

Beograd. Vesznyity még nem tárgyalta hivatalosan a pártokkal. Reméli, hogy a koncentrációs kormányt rövidesen megalakíthatja. A radikális-párt körében Protity ellenzései miatt a túlzott optimizmust nem tartják indokoltnak.

Beograd. Kedden délután kezdette meg Vesznyics tárgyalásait a parlamenti párttal a koncentrációs kabinet megalakítása ügyében. A nap folyamán meglátogatta még Davidovicsot, a demokraták vezetőjét, hogy vele is tárgyaljon. Hír szerint Divadovicsnál kedvező fogadtatásra talált a koncentrációs kabinet ügye. A tárgyalások valószínűleg a mai napon fejeződnek be. Ugyanez ügyben meglátogatta Vesznyics a képviselőház alelnökét, Ribart is.

A FRANCIA VASUTASSZTRÁJK.

Páris. (J. S. I.) A vasutassztrájk eredménytelensége mindjobban kitűnik. Az összes vonalakon majdnem rendes a közlekedés. A sztrájk eredménytelensége ellenére a munkásföderáció proklamálta a bányamunkások és a kikötőmunkások sztrájkját azon reményben, hogy ezzel a közlekedést hátráltatja és a szénellátást megakasztja.

A KERESKEDEMI ÖSSZEKÖTTETÉS OROSZORSZÁGGAL.

Koppenhága. (J. S. I.) Az Oroszországgal való kereskedelmi összeköttetés újrafelvételét tárgyaló bizottság egy nemzetközi konferencia egybehívásának tervével foglalkozik, amelyet Koppenhágában tartanának és a szovjetkormányval együtt egy részleges szabályzatot hoznának a kereskedelmi összeköttetések felújítására. Ez alkalommal valószínűleg tárgyalásra kerül az Oroszország és a többi államok közötti reparáció kérdése is.

LEGUJABB

***

A veliki beáskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Beograd. Itteni megbízható körökből jelentik, hogy a görög lapok azon híre, mintha Szerbia és Bulgária titkos szerződést kötöttek volna, melynek éle Görögország ellen irányul, nem felel meg a valóságnak.

Prága. Massaryk elnök a kabinet megalakításával Tussarykot bizta meg.

Beograd. (J. S. I. Hivatalos.) A hadügyminiszter jelenti, hogy a minisztertanács jóváhagyta azon javaslatot, hogy a háboruban érdemeket szerzett tiszteket előléptessék.

Beograd. A német és jugoszláv polgárok közötti kereskedelmi szerződéseket április 30-ikáig be kellett jelenteni. E határnapot most meghosszabbították május 20-ikáig.

Prága. (J. S. I.) A cseh hatóságok folytatják a magyar titkos szervezetek tagjainak letartóztatását, akik a cseh-szlovák államban előakarták készíteni a forradalmat. Eddig 400 személyt tartóztattak le. A tanuvallomásokból kitűnik, hogy a szlovák forradalomnak a suboticiai fölkeléssel egyidőben kellett volna kitörnie.

***

HIREK.

Rendelet a Beogradban való tartózkodásról. Beograd város hatósága rendeletet adott ki, amely rendezi a letelepedést. Ezen rendelet szerint senki sem tartózkodhat Beogradban 10 napnál tovább a városi hatóság külön engedélye nélkül. — Aki állandóan akar Beogradban letelepedni, kérnie kell a községtől, hogy vegye föl a város polgárai közé.

Halálozások. Tegnap délután hunyt el özv. Podwinecz Vilmosné 80 éves korában. Az elhunyt matronában dr. Podwinecz Izsó ügyvéd az édesanyját gyászolja. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Gimnazijevszka ulicai gyászszobából.

Sztojanovics Bozsidár, a becskerekai nyomdai munkásság egyik legtipikusabb alakja, hosszú évek nyomdászgenerációjának „Csika Bózsó”-ja folyó hó 6-ikán délután hosszas, kincs betegség után meghalt. A jugoszláviai grafikai munkások szövetségének velikibecskerekai helyi csoportja gyászjelentést adott ki a halálozásról, a mely mindenfelé igaz részvétet kelt, ahol ismerték az öreg Bózsó bácsit. Az elhunyt temetése 7-ikén délután fél 6 órakor lesz a temeseváci-utcai gyászszobából.

A budapesti napilapok a papirinségre való tekintettel felemelték előfizetési árait. Május 1-től kezdődőleg a napilapok ára egy hónapra 25, egy évre 280 korona, számonkint egy korona.

A gabona és élelmiszer kivitele. A minisztertanács új rendeletet fogadott el és irt alá a kereskedelemügyi miniszter javaslatára az állam határain belül való élelmiszerre. Elvben érvényben marad a szabad kereskedelem, az összes kiviteli engedélyeket visszavonják, az összes kompenzációs szerződéseket fölmondják s az egész gabona szétosztását külön e célra alapított szövetkezet végzi, amelyet főleg a termelők és a fogyasztók igazgatnak. Ezen szövetkezet végzi a kivitelt is. A rendelet lényegében a nálunk a multban ismert országos ellátási intézmény, a Haditermény r.-t. szabályai szerint készült.

Az angolok Konstantinápolyban.

— A török főváros angol igazgatás alatt. —

A Rotterdami „Nieuwe Courant” balkáni levelezője lapjában az alábbi érdekes leírást adja a mai konstantinápolyi viszonyoknak:

Ez év március hatodikán állította össze Salik pasa az ujonnan kinevezett nagyvezír az új kormányt, amelyben elődje Afi Riza pasa kormányának tagjai foglaltak helyet. A török parlament, amely Riza pasa visszalépését nem nézte jószemmel, az új kormányral szemben már csak azért is bizalmatlan volt, mert Salih pasa előzőleg kormányát a „Fellah i Vatan” pártjából, a tulzó nacionalisták közül akarta összeállítani, ez a terve azonban Mehmed szultán ellenkezésén megghiúsult, mert az uralkodó belátta, hogy a szövetségesek egy ilyen kormányalakításban kihívást látnának.

A „Fellah i Vatan” ezért bosszút esküdött. A nemzeti hadsereg főhadiszállásán, amelyet közben a Brusszától 77 kilométernyire fekvő Isnik-be helyeztek át, a Boszporus ellen egy katonai demonstráció megindítását határozták el és ezzel egyidőben a fővárosban plakátokat terjesztettek, amelyeken a Haza és az Islam megmentésére alakult nacionalistamozgalom nevében a muszalmán lakosságot felszólították, hogy legyen elkészülve minden lehetőségre. Hogy ez a kétélű és veszélyes felhívás kitől származik voltaképpen, nem tudják. A „Fellah i Vatan” azt állítja, hogy nincs semmi közössége vele, de ugyanezt mondják a nemzeti hadsereg főhadiszállásán is és így éppen sággal nem lehetetlen, hogy örmény és görög uszítóknak a keze van a játékban.

Az angolok már régen várták az alkalmat, hogy a Boszporus kérdésének az elintézését kézbe vegyék és ezen események következté-

Zágráb főpolgármestert kap. A horvát bán előterjesztést tett a belgrádi kormánynak, hogy Zágráb városa főpolgármestert kapjon. Delics kommunista polgármester felfüggesztése továbbra is érvényben marad.

A bajor király Svájcban Tirolon át vizsgálta Bajorországba, ahol a Wildenbach-kastélyban fog lakni.

Bűnügyi főtárgyalás. Tegnap tárgyalta a bíróság Jovanov Joca szentjánosi lakos és három társa bűnpörét. Nevezettek február hó elején éjjel egy ürményházi gazdától elhajtottak 16 disznót. A disznókat Vrsacra hajtották Jovanov Joca házához, ahol négy disznót mindjárt levágtak, de már nem tudták értékesíteni, mert esendőség tetten érte őket, a húst és az élő disznókat elkobozta. A bíróság semmiféle enyhítő körülményt nem látott fenforogni és Jovanov Jocát 2 évi, három társát pedig 1—1 évi börtönre ítélte. A vádlottak fellebbeztek enyhítés és felmentés végett. Az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Károlyi Mihály prágai jelentés szerint Poddiebradban tartózkodik, ahol a cseh nemzeti tanács egy tagja nagyobb lakást adott neki.

Polgármesterválasztás Bródban. Szlavon-Bródban Publics Istvánt, a kommunista-párt titkárát választották meg polgármesternek.

Ujjászervezik a középeurópai posta- és táviróforgalmat. A nagykövetek értekezlete a francia kormány indítványára elhatározta, hogy bizottságot alakít a középeurópai posta- és táviróforgalom ujjászervezésére. Németországot, Ausztriát és Magyarországot is meghívják a bizottságra.

A vasuti fekbér emelése a vojvodina állomásain. Minthogy sok vasuti állomáson különféle kereskedelmi áru halmozódott föl, a közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy április 10-ikétől kezdve a Vojvodina állomásain a fekbér és kocsiveszteglés díja a tarifa előbbi tételeinek ötszörösére emeltetik.

ben, elérkezettnek látták a beavatkozást. A törökországi zavaros helyzetről érkező hírek miatt, a legfelső tanács már ugyis hajlott az angol javaslat felé, hogy a Boszporusnál állomásozó megbizottait Konstantinápoly katonai megszállására hatalmazzák fel, ha ezt az ottani viszonyok követelnék. És mivel csak Angliának volt a közelben az erre a célra megfelelő hadereje, így Konstantinápoly katonai megszállását esakis Anglia vihette keresztül. Igaz, hogy a ravasz Venizelos felajánlotta erre a görög hadsereget is, de visszautasították. Március 10-én megkapták az entente megbizottak az említett felhatalmazást és 15-éről 16-ikára virradó éjjel 2500 főnyi angol katonaság és mintegy 1000 francia tengerészkatona partra szállott Konstantinápolyban.

Amint másnap reggel Konstantinápoly felébredt, a lakosság meglepetve látta, hogy nemesak a kaszárnyák és azok a többi épületek, ahol a fegyverszünet óta is már idegen csapatok tartózkodtak, hanem a hadügy-minisztérium, a tengerészeti minisztérium, a Galata-i nagy arzenál, az összes katonai raktárak, a rendőrfőnökség épülete, az összes postahivatalok, hidak, vasutállomások és kikötők és a főváros főbb utvonalai is tele vannak entente csapatokkal, főleg angol katonasággal. Ezzel egyidejűleg a városban mindenfelé hosszú, hat nyelvű — francia, angol, olasz, török, görög, örmény — proklamációkat függesztettek ki, amelyeken tudtul adták a város megszállását és azt a nacionalisták magatartásával indokolták. Biztosították a lakosságot, hogy a megszállás csak ideiglenes jellegű, hogy a szövetségesek nem akarnak a szultán felségjogaiba avatkozni és Konstantinápolyt meghagyják a törököknek, és ezen elhatározásukon csak akkor változtatnának, ha további zavarok törnének ki. Végül közölték a proklamációban, hogy bizonyos vezető

Papirinség van Bécsben is. Az újságpapirárak, szénhiány és nyersanyaghiány miatt több üzem szünetelni kénytelen. Emiatt rendeletet adtak ki, hogy a reggeli lapok 8—10 oldal, a délutáni lapok 2 és az esti lapok 4 oldal terjedelemben jelenhetnek csak meg.

Az amerikai álmiszió epilógusa. Nagy port vert föl annakidején Zárity Krisztina esete, akit a rendőség előlegesalás gyanúja miatt letartóztatott Zárity-nak, aki a nagy szélhámosság merészségével lépett föl, sikerült is néhány napig elkápráztatni a hatóságok szemét, de rövid idő múlva már lépre került, Zárity Krisztina, akinek cinkostársait mindeztideig nem sikerült leleplezni, különben állhatatosan tagadja, hogy őt családi szándék vezérelte volna. Állandóan azt hangoztatta, hogy ő az amerikai miszió kiküldöttje és hogy felettes hatósága meg fog érkeztetni és igazságot fog neki szolgáltatni. A tegnapi nap folyamán azután tényleg fordulat állott be Zárity ügyében. A beogradi rendőség ugyanis felelve a becskerekai rendőség megkeresésére, ráismert Zárity Krisztinára. A beogradi rendőség már régen körözi az álfőnököt többrendbeli lopásért, amelyet Beogradban elkövetett. A becskerekai rendőség a tegnapi nap folyamán aztán átadta Zárity Krisztinát a beogradi rendőségnek.

Az amerikai ruhadrágaság. A ruhaárak Amerikában is igen magasra szöktek. Egy öltöny ruha ára 80 dollár, pénzünk szerint 16.000 korona. Az amerikaiak elejét vették a nagy drágaságnak. Az amerikai munkások kék vászonegyenruháját fogadták el általános viseletnek. Írók, újságírók, színházi kiadók jelentek meg a kék munkásruhában. Az újságok az új viseletnek propagandát csinálnak. Óriási a mozgalom, hogy új ruhát ne csináltassanak. A drágaság elleni védekezés gyorsan terjed.

A „Becsckerekai Futár” szépségversenye május 15-ikén ér véget. Az első díj nem mint eredetileg tervezve volt, nagytított fénykép, hanem egy művészi portré, a melyet Zsenár Emil, a neves becsckerekai portréfestő fog a győztesről megfesteni.

személyiségeket, akik a mostani mozgalom felidézésében közreműködtek, letartóztatott és őket felelősségre vonják. A letartóztatottak között volt Dseladdin Ariff bej, a parlament elnöke, Dechami bej, a „Fellah i Vatan” elnöke, Beuff bej, tengerészkapitány, Dsemal pasa és más politikai és katonai vezető személyiségek. A letartóztatottakat kevéssel ezután egy angol hajón Malta szigetére szállították.

A főváros megszállása és a proklamáció meglepte a lakosságot, de ezenfelül nem keltett nagyobb izgalmat. Csak az örmények és görögök körében keltett az ententének ez az elhatározása kellemetlen benyomást. És ezért nemesak a törökök részéről, hanem Konstantinápoly más európai lakossága erészéről is azt ajánlották az entente képviselőinek, hogy ne annyira a török nacionalisták szándékait, mint inkább az örmény forradalmi comité üzelmeit figyelje, amely könnyen hajlandó újabb zavarokat provokálni és akiknek a görögökkel együtt nem kis mértékben kellemetlen, hogy egy erős katonai hatalom megakadályozza őket a jövőre abban, hogy a lakosságot továbbra is a legszemérmetlenebb módon zsarolják és kizsákmányolják. A török főváros igazgatása így az angol Millner tábornok kezébe került, akinek az összes katonai és polgári hatóságokat, a szövetségeseket éppúgy, mint a törököket, alárendelték. A rendőri szolgálat élén szintén egy angol tábornok áll, az összes rendőrhivatalokban és őrhelyeken angol tisztek és altisztek teljesítenek szolgálatot és az ottlevő francia esendőség, valamint olasz carabinieri szintén angol vezetés alatt állanak. Így került március 16-án Konstantinápoly tényleg az angolok birtokába, akik ezzel a lépéssel keleti politikájukat megint egy újabb lépéssel vitték előre.

Érdekes kísérlet az árak leszorítására. A „Jug. Lloyd“ írja: Amint értesülünk, Hlebinában az iparosok elhatározták, hogy a régi, háborúelótti árakon fogják készíteni a falusiak szükségleteit (opanka, ködmön, szür stb.), de azon feltétellel, hogy a falusiak minden élelmiszert nekik is a háborúelótti árakon adják. Ez a jelenség nagyon érdekes és meg kell várni, vajjon ez a minden tekintetben egészséges kísérlet sikerülni fog-e. Legtermészetesebb, hogy a körülményeknek ezt a megjavítását maga a nép kezdi meg, mert a világon semmiféle rendelet sem képes az árakat csökkenteni. — A paraszt egészen jogosan mondja: amíg valamikor a buza méterét 8 forintért adtam, ezen a pénzen vehettem 4 pár opánkát és mikor 10 méter gabonát adtam el ugyanazon áron, felruháztam magamat és egész családomat, jól laktam, ittam és még maradt is egy kis pénzem, amit haza vittem. És ma! Volt és mesélik! A mieink még nem halmoztak föl elegendő papírost, mert naponta emelik az élelmiszerek és ruha árát a szegénység rovására. Szerenese, hogy jön a nyár, könnyen öltözködhettek, mezitláb járhatunk, de ne adja az Isten, hogy a télre is így maradjon.

Franciák az angolok ellen. A Le Rire április 10-iki száma színes és jellemző okirat arról, hogyan gyűlölik a franciák az angolokat. „Profiteurs de la paix“ (A béke nyereszkesedői) és „perfidé Albion“ a legenyhébb sértés azok közt, melyeket az éles gunnyal és keserű gyűlölettel megrajzolt illusztrációkon keresztül az angolok és amerikaiak szemébe vágnak. Egész képsorozat, amelyet — mint a lap bejelenti — a későbbi számokban folytatni fog, beszél angol kapzsiságról, árulásról, amerikai álszenteskedésről. A képsorozat címe: „Az új angolszász biblia“; az egyik kép kárörömmel festi meg az angolok számára elvesztett paradicsomot, azokat az óriás hajókat, amelyek birodalmát most már az amerikaiak vették át; egy másik kép címe „Józsefet eladták testvérei“. Puffadt hasu, komisz tekintetű zsebrákok röhögve futnak szét rajta, kezükben pénzeszsacsokkal, — az angolszász testvérek; míg a szegény francia József szomorúan vergődik a rabszolgatartó karavánfőnök csontos kezében. Az egyik rajzon a lelőtt német gőg mellett ott diadalmaskodik az angol és amerikai gőgösség: „Angleterre über alles“ és „Amerique über Alles“ felirással. Egy keserűen humoros gúnyiratban Wilson ugy szerepel, mint „nagy ördög fehér fogakkal és széles evangélikus mosollyal.“ Majd ezek a szavak: „Az amerikaiak gyarmatosítják Szibériát, az angolok elfoglalják Konstantinápolyt; a sárga veszedelem nyomába a kaki-veszedelem lépett.“ Végül Léandrenak színes rajza egyenesen Lloyd Georgeot támadja, aki pénzt ad az orosz bolsevikieknek, hogy meghódítsák a világot.

Orvosi hír. Dr. E f r e m i d i s E. az összes vérbajok és bőrbetegségek specialistája a legújabb módszer szerint gyógyít akut és idült gonorrhéát, szifilisz. Rendel d. u 1—3 óráig a gimnázium-utcai Daun-féle házban, a Klub-kávéházzal szemben.

A „Beckereki Futár“ holnap, szombaton a következő tartalommal jelenik meg: Pénz és szerelem. — Sluszgrenchenen voltam Schmidt Misinél. — Leleplezett álmoképek. (Mit álmodtak tegnap Beckereken?) — London felől furcsa szelek fujnak... (Az idei divatról.) — Fürdőlevél. (Kelt Bégapart 1920 aug 39.) — A maisták, tegnapiak és holnapisták. (Igy irtok ti!) — Köztünk maradjon. (Egy különös válpör története. A póruljárt kikapós férj.) — A hercegnő. (Cifra vers.) — A szépségverseny szavazatainak állása. — Csodabogarak. — Szerkesztői üzenetek. Stb. stb.

Dr. Báthori szemorvos Knez Miletina (Nicky) utca 2. sz. a. lakik. Bejárat a Car Dusanova (Váraljai) utcá 1. szám mellett.

Elvesztett egy női arany karkötő óra Zmaj Jovina (Mária Terézia) és Brigadira Risztitya (Aradáci) utca között. Becsületet megtaláló kéretik illő jutalom ellenében a Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 30. szám alatt leadni.

Megyék, városok.

Vrsac — Versec.

Versec város bővített tanácsa április 30-án tartotta Jovanovity Svetolik főjegyző, helyettes polgármester elnökele alatt rendes havi közgyűlését. A hozott határozatok közül fontosabbak:

A törvényhatósági utak rendezése. A közgyűlés e célra 1,640.000 koronát irányoz elő, mely összeget pótdó formájában fogják behajtani. A progresszív adókulesot a jogügyi bizottság állapítja meg.

Az „orosz vöröskereszt kórház“ kérdése. Elnöklő főjegyző örömmel jelenti, hogy Vrsac nemsokára egy igen fontos kultur-intézménnyel lesz gazdagabb. A kisenivi (bessarábiai) orosz nagykorházat, amely az Orosz Vöröskereszté, a románok bevonulása-kor kellett kiüríteni, azonban a 3 millió dinárnál nagyobb értékű hatalmas kórházberendezést sikerült teljesen megmenteni és Beogradba hozni. A kórházért majd minden nagyobb jugoszláv város versengett, azonban az ügy jelenlegi állása szerint majdnem egész biztosra vehető, hogy a kórházat Vrsac kapja meg. Főkérdés volt megfelelő épület felajánlása. Ez a bizottság a városi járványkórház (szegényház) teljesen modern, 1912-ben emelt épületét a kórház céljaira megfelelőnek találta. A város vállalja azonkívül a többi feltételek teljesítését, (lakás a személyzetnek, élelmezés, segély stb.) úgy, hogy az ügy a legjobb stádiumban van. A kórház három főosztályra lesz osztva, és pedig: szemklinika, sebészeti és általános főosztály. Az orvosok valamennyien neves orosz specialisták, egyetemi professzorok, a vezető főorvosi állásra pedig dr. Radovan Klisity egyetemi tanárt hívták meg. Szegénysorsos betegeket az orosz kórház, mely teljesen autonóm szervezettű lesz, orosz nővérek és ápolónőkkel, ingyen fog kezelni. A közgyűlés a jelentést örömmel veszi tudomásul.

A tüzelőfa kérdése. Egy évvel ezelőtt a város egy osijeki cégnél 600 vagon fát rendelt, melyből a rossz szállítási viszonyok következtében csupán 100 vagon szállítottott le. A többi leszállítására nemrég egy beckereki cég ajánlatot tett, azonban elfogadhatatlan feltételekkel (a megmaradó 500 vagon felét beszerzési áron, a felmerülő transzportköltségek stb. fedezését követelte). Most a város nyilvános árlejtést fog az 500 vagon tüzelőfa szállítására kiírni.

A városi alappénzek elhelyezése. Miután valamennyi vrsaci bank és takarékpénztár a „Vrsacka Srpska Banka“ kivételével zár alatt van, a pénzeket ezidőszert az említett bankban összesítik.

A vrsaci rokkantak javára. 500 ezer koronányi összadóból eddig befolyt 100 ezer korona, melyet a rokkantak szorult helyzetére való tekintettel most szétosztanak.

A szerb áll. polgáriskola gondnokságának kérvényét épület átengedése iránt, a törvényszéknek szánt épülettömbre való hivatkozással elutasították.

A vrsaci utcák egy részét új névvel látták el, úgy, hogy eddig a következő új elnevezések történtek:

Székház-utca: Ulica Prestolonaslednika Alekszandra.

Ferenc József-tér: Trg Kralja Petra.

Andrássy-tér: Trg Kraljevica Djordja.

Baross-tér: Trg Vojvoda Putnika.

Városház-tér: Trg. Pasityev (nem végleges még).

Pancsovai-ut: Karadjordjeva-ulica.

Kudrici-ut: Stevane Nemanje-ulica.

Temesvári-ut: Obiliteva-ulica.

Rákóczy-utca: Vojvode Knityanina-ulica.

Városkert-utca: Cara Dusan Silnog-ulica.

Petőfi-utca: Dositejeve-ulica.

Háromszög-utca: Rajaesityeva-ulica.

Csatorna-utca: Miletityeva-ulica.

Esztergályos-utca és Kórház-utca egy része: Nancsityeva-ulica.

Fonó-utca: Bregalnicska-ulica.

Az új utcanevek megállapítását folytatják a következő közgyűlésen. (Itt említjük meg a két legnagyobb verseczi szálloda új neveit:

a „Glückmann“ (Hungaria) most „Hotel Srbija“, a „Baross“ pedig „Hotel Vojvodina“ nevet kapta.

A következők interpelláltak: Pera Akimovity a bikaistállók, Joca Klicin a keményseprődijszabás, dr. Jovanovity Svetomir az utcák jókarban tartása, a rendőrlégénység egységes egyenruházása, P. Stefanovity a volt városi mézárászék deficitje, M. Paulovity a zár alatt álló aszfaltgyár ügyében.

Még néhány kisebb fontosságú felvilágosítás megadása után elnök a közgyűlést bezárja.

Idegenadó Vrsacon. A rendőrfőnökség 3807. sz. rendeletével elrendeli, hogy ezentul minden szálloda vagy magánlakásban megszálló idegen után adót kell fizetni. A szállodákat 3 csoportba osztja a rendelet. Eszerint a „Srbija“ (Glückmann) és a „Vojvodina“ (Baross)-ban személyenként és naponként 10, a „Páris“ és „Nap“-ban 5, a többiben pedig 3 korona fizetendő.

Dusan Bogunovity, a beogradi jugoszláv Sokol-szövetség delegátusa, a zagrebi szövetség volt főtítkára Vrsacra érkezett. Vasárnap a Vigadó nagytermében érdekes előadást tartott a Sokol országos szervezetéről.

Hangverseny. Az „orosz menekülteket segélyező nagybizottság“ május 3-ikán a Vigadó dísztermében nagyszabású hangversenyt rendezett. A cél igazán jótékony volt s így a bizottság elérte azt, amire törekedett: nívós hangversenyen a közönséget nemcsak szórakoztatni. A hangverseny két főtámasza a gárdazenekar és az orosz ballet, utolsó pillanatban támadt akadályok miatt kénytelen volt ugyan lemondani, mégis a koncert zenei része is kitűnően sikerültnek mondható. Az anyagi siker pedig minden várakozást felülmúlt ötvenezer korona körüli bruttó jövedelmével. Petrovity V. Milán operaénekes, aki orosz hadifogsága idején Saljapinnál, a világhíres orosz művésznél is tanult, (főtanulmányait Wienben végezte), ismét rajongó lelkesedést aratott remek előadásával. Tervezett veliki becskereki, novisadi és zombori önálló hangversenyei bizonyára épp oly sikerűek lesznek, mint vrsaci fellépései. Fierz Árpád koncerténekes is hatásosan választott műsorával, különösen Loewe: Edward balladájával aratott nagy sikert. Jankovity Marjana pancsovai operaénekesnő a „Cavalleria“ Santuzza románcával elért tomboló taps után egy-néhány pompás dalt énekelt „ráadás“-ként. Fierz Árpád kivételével, akit Renger Frigyes karmester kísért, az énekszámokat Napriavnik Dragutin karmester kísért, mindketten a tölük már megszokott virtuozitással. Az orosz menekültek sorából briliánsképességű zongoristával ismerkedtünk meg: Ljabanov Rostopsky herceg, az egyik legelső orosz főuri család tagja rögtönzött előadása az egész közönségnek emlékezetes marad. A herceg, aki mint munkatársunknak elbeszélte, Petrogradban végezte hosszabb zenei tanulmányait, egy Leront-koncertdarabot és Sinding ismert „Frühlingsrauschen“-ját választotta óriási sikerű előadászámokul. A Schönborn—Watzek—Tausz—Nermesán vonósnégyes-társaság debütálása Csajkovszki halhatatlan D-dur négyesében (Andante Cantabile) szintén kitűnő sikerű volt. Felfogásban, hangban és technikai készséggel egyaránt jól adták elő a tipikus orosz muzsikát. A koncert zenei részét két elsőranguan rendezett élőkép egészítette ki. Műsor után tombola, majd a késő reggeli órákig tartó tánc következett.

RÖVID HIREK.

Budapest. Telek y Pál gróf magyar külügyminiszter nyilatkozott a magyar békeről. Szerinte a békeszerződésben foglalt pénzügyi és gazdasági feltételek elfogadhatatlanok.

Koppenhága. A most lefolyt választásokon a konzervatívok nagy győzelmet arattak. A kormány lemondott és új konzervatív kormány alakult.

Brüsszel. A képviselőház megszavazta a nők választójogáról szóló törvényjavaslatot.

Nyilttér.

***

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

***

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk végtiszteségében személyes megjelenésükkel, koszorúk és virágok adományozásával és fogatuk rendelkezésre bocsátásával, mérhetetlen fájdalomkban osztozkodtak, fogadják őszinte köszönetünket.

Hausladen család.

Tudja-e Ön már, hogy mi a **FRIGOLIN**

a legtökéletesebb és legjobban bevált szer még a legsúlyosabb fagyási esetekben is.

a **FRIGOLIN**

egyedüli gyógyszere

rheuma, ischias, neuralgia és bármilyen meghűléstől eredő bajoknak készíti:

Gyógyszertár „Az arany kereszt-hez”, Kevevára. Bánát.) 340

Kapható mindenütt!

Üzletátvétel.

Értesitem a t. közönséget, hogy a

856

„CLUB“-kávéházat és éttermet Mayer János urtól május 1-én átvettem.

Elsőrendű ételekről és italokról gondoskodtam. Figyelmes kiszolgálás, esténként kitűnő cigányzene, kellemes kerthelyiség. A t. közönség szíves pártfogását kéri

WAHL IGNÁC, a „Club“-kávéház és étterem tulajdonosa.

Meghívó.

A „Gyapjuipar R.-T. Helyben“ folyó hó 16-án saját irodájában

rendkívüli közgyűlést

tart a következő tárgysorozattal:

1. A közgyűlési elnök megválasztása.
2. Az alapszabályok 7. §-ának módosítása.
3. Határozathozatal az alaptőkének 600.000 K-ra való felemelése tárgyában.
4. Esetleges indítványok.

Veliki Becskerek, 1920. évi május hó 3-án.

859

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében azon részvényesek, akik a közgyűlésen szavazati jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt elismervény ellenében a társaság pénztáránál letétbe helyezni.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a
„TORONTAL“-t

Mindennemű

gyógyfüveket,**fűszer- és ipari növényeket**

a legmagasabb napiárban bevált

Hoffmann G. és Ta

Veliki Becskerek, Alexandrova (Hunyadi) utca 16. 684

Eladok kitenyészett szorgalmas **méhtörzseket.**

Idei rajokra előjegyzéseket elfogadok. Személyesen jelentkező vevő előnyben részesül.

Barna István Vrsac, Körut 4690., sarokház.

Elsőrendű száraz TÜZIFA

kapható nagyban és kicsinyben

Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókja

faüzletében, volt Lucsics-féle fatelep. Béga-part mellett.

Telefonszám 208. ☎ Telefonszám 208.

Sofföri

vagy csépléshez

865

gépészeti állást keres

Cím a kiadóhivatalban.

tenyészbika

4 db 16 hónapos

eladó Ürményházán

Lelik András

birtokos és vendéglősnél.

870

Egy ülő

fürdőkad eladó Vojvode Sztepe (Mészáros
Lázár) utca 22. szám alatt.

863

Esetleges

fedélcserép-

szükségletének fedezése céljából kérjen mintát és ajánlatot

Bohn M. és Társa

zsombolyai téglagyárától Zsombolya (Bánát).

Bazárosok figyelmébe!**I. minőségű porcellán**

cukortartók, desszert tányérok, pecsenyéstálak, szósos csészék, mokka csészék, só- és paprika-tartók, főzelékes tálakat stb. stb. olcsó nagybani áron kiárusítom, esetleg egyben átadom.

Klement Ede kereskedő, Bácsföldvár.

Eladó ház

azonnali beköltözésre II. kültelek, 71. szám alatt, mely áll 2 szoba, konyha, éléskamra, nyári konyha és mellékhelyiségekből.

Bővebbet: **ERKY IMRE** vasuti értesítőnél, régi állomás. 864

Ne szégyelje magát, ha nemi beteg, mert az

UROSAL-PILULA

gyorsan és biztosan gyógyítja a fehérfolyást és gonorrhéát. 172

Kapható **NIKOLICS** Angyal-gyógyszertárban Veliki Becskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).Egy 45 lóerős, magas és
alacsony nyomású**stabil gőzgép**

mozdonykazánnal eladó. 857

Torontálszécsány község előljárósága.

Hirdetmény.A Gyapjuipar R.-T. igazgatósága az 1920 május 16 ára meghirdetett rendkívüli közgyűlésén javasolni fogja az **alaptökének 300 000 K-ról 600.000 K-ra való felemelését.**

Alulírott igazgatóság felhívja a társaság t. részvényeseit, hogy fenti határidőig részvényjegyzéseiket a társaság pénztáránál eszközölni sziveskedjenek.

Veliki Becskerek, 1920 május 3.

860

Az igazgatóság.

Egy különbejáratu

butorozott szoba

kerestetik. 696

Cím a kiadóhivatalban.

517—1920. szám.

836

Árverési hirdetmény. Torontálszécsány község 4000 katasztrális holdra kiterjedő határában gyakorlandó vadászati jog az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében 1920. évi július hó 26-tól 1926. évi július hó 25-ig terjedő hat évre Torontálszécsány községhezánál 1920. évi május hó 20-án d. e. 9 óra-
kor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek a községi irodában bármikor megtekinthetők.

Torontálszécsány, 1920 április 29.

Az előljáróság.

Megérkezett prima tűzifa.

azonnal szállit vagonkételekben mindenkinél olcsóbb árban, ölenként 1200 K, ab telep

Kurländer Imre cég Veliki Becskerek

Telefon: Központi iroda 35.

Fatelepe 89.